

Otrávený šíp

ZENOVÝ MISTR SEUNG SAHN

Z řeči dharmy v Jihoafrické republice, 1989.

Mnoho lidí v dnešním světě chce stále slyšet nějaké vysvětlení. Vysvětlení, vysvětlení, vysvětlení... Běžte se podívat do univerzitní knihovny, je plná knih – plná myšlení! Onehdy jsem byl na Harvardské univerzitě, abych pronesl řeč dharmy. Harvardská univerzita vydává velké množství knih. Plno lidí je čte, a dělá svět složitým. Proč by ale měl být tenhle svět složitější, než je? V Americe najdete tohle harvardské uvažování, tohle harvardské vědomí, všude. Proto je třeba všechny ty knihy spálit – pak nebude žádný problém. Ha ha ha! (*všichni se smějí*)

Příliš mnoho porozumění! Příliš mnoho porozumění rovná se problém, chápete?

Indiáni často používají otrávené šípy. Fííí! Přejde-li sem někdo, kdo má takový otrávený šíp v sobě, je třeba nejprve šíp vytáhnout. Když takový člověk řekne „Nevytahujte ho! Odkud se ten šíp vzal? Kdo ho vystřelil? Proč to udělal?“ – tedy objeví se mnoho otázek a myšlení – zemře.

Takové otázky nejsou potřeba. Nejprve vytáhnout šíp, pak nebude žádný jed. Lidé ale většinou šíp nevytáhnou – „Odkud se vzal? Proč byl vystřelen? Kým? Kdy?“ – neustálé zkoumání a kontrolování, pořád dokola. Takový člověk však již umírá.

Jenže lidé takhle uvažují: „Proč je tu tohle utrpení? Odkud se bere? Proč je svět tak složitý?“ Neustálé zkoumání a kontrolování. Neptají se „Co jsem? Nevím!“, aby mohla tato zkoumající mysl zmizet. Pouze mysl „Nevím“ dovede vytáhnout šíp z rány. Nejprve vytáhnout šíp – potom už žádné zkoumání není problém. Je to jasné? Dokud se zabývám šípem, zkoumám ho pořád dokola, musím zemřít – každý musí zemřít.

Na světě je pět miliard lidí, stále dokola něco zkoumajících – a umírajících. Nikdy se neptají „Co jsem?“ Něco takového dělá jenom pár lidí na světě, v tom jsou docela zvláštní. „Co jsem? Co jsem?“ Nezkoumejte to, jen se stále ptejte „Co jsem?“ – a jed zmizí. Protože šíp už je z rány venku, a tedy: žádný problém. Pouze udržovat mysl „Nevím“, pak bude vše zcela bez problémů. Jakmile však ztratíte mysl „Nevím“, už máte v sobě jed. Nic nezkoumejte, udržujte pouze „Nevím“, v každém okamžiku to pouze dělejte, dělejte, dělejte. Pak nebude žádný problém.

– Přeložil Jirka Lněnička